

Lasten en baten en toelichting per programma

Inleiding

De onderstaande tabellen geven een meerjarig overzicht van alle lasten en baten. Het verloop is gebaseerd op de gegevens van:

- De vastgestelde jaarstukken van 2022.
- De begroting 2023 t/m de 9e begrotingswijziging.
- De begroting 2024.

Als eerst wordt een totaaloverzicht gepresenteerd met daarbij de baten, lasten en het saldo van de programma's. De andere tabellen bevatten de individuele programma's met daarbij de bijbehorende toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves. Ten slotte worden de lasten en baten per programma toegelicht.

Tabel lasten en baten per programma

(Bedragen x € 1.000)

Programma	Realisatie 2022			Begroting 2023			Begroting 2024		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
01 Grote projecten en strategische opgaven	9.402	5.215	-4.186	16.831	8.109	-8.723	14.419	11.156	-3.263
02 Woonplaats Zeeland	17.123	2.321	-14.802	29.624	2.444	-27.180	20.174	1.163	-19.011
03 Balans in landelijk gebied	33.278	8.169	-25.109	41.343	8.738	-32.605	47.095	4.487	-42.608
04 Ondernemend Zeeland	16.524	1.337	-15.187	22.078	604	-21.475	18.084	571	-17.513
05 Mobiliteit op maat	71.765	9.026	-62.739	83.337	4.609	-78.728	76.951	4.086	-72.864
06 Iedereen telt!	22.865	1.974	-20.891	30.357	3.680	-26.677	25.229	721	-24.507
07 Bestuur	5.909	220	-5.689	8.267	130	-8.138	9.372	130	-9.243
08 Energie op klimaat!	6.411	1.094	-5.318	18.583	9.005	-9.578	5.184	827	-4.357
Totaal programma's	183.278	29.356	-153.922	250.420	37.318	-213.102	216.508	23.142	-193.366
Algemene dekkingsmiddelen	1.141	246.775	245.634	7.309	261.566	254.257	10.607	227.720	217.113
Overhead	33.220	508	-32.712	34.473	104	-34.369	29.241	64	-29.177
Heffing voor de vpb	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Saldo baten en lasten	217.638	276.639	59.001	292.201	298.987	6.786	256.356	250.927	-5.430
Toevoeging/ onttrekkingen reserves	139.028	93.820	-45.208	105.309	98.523	-6.786	64.059	69.489	5.430
Totaal resultaat	356.666	370.459	13.792	397.510	397.510	-	320.416	320.416	-

Programma	Realisatie 2022			Begroting 2023			Begroting 2024		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
01 Grote projecten en strategische opgaven	9.402	5.215	-4.186	16.831	8.109	-8.723	14.419	11.156	3.263
Toevoeging/ onttrekkingen reserves	3.395	7.414	4.019	1.000	9.431	8.431	1.180	5.307	-4.127
Totaal programma 1	12.797	12.630	-167	17.831	17.540	-292	15.600	16.463	-863

Programma	Realisatie 2022			Begroting 2023			Begroting 2024		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
02 Woonplaats Zeeland	17.123	2.321	-14.802	29.624	2.444	-27.180	20.174	1.163	19.011
Toevoeging/ onttrekkingen reserves	5.257	4.805	-452	324	7.753	7.429	2.500	3.929	-1.429
Totaal programma 2	22.380	7.126	-15.254	29.948	10.197	-19.751	22.674	5.092	17.582

Programma	Realisatie 2022			Begroting 2023			Begroting 2024		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
03 Balans in landelijk gebied	33.278	8.169	-25.109	41.343	8.738	-32.605	47.095	4.487	42.608
Toevoeging/ onttrekkingen reserves	7.911	7.574	-337	2.338	4.845	2.506	141	3.726	-3.585
Totaal programma 3	41.189	15.743	-25.446	43.681	13.583	-30.098	47.236	8.213	39.023

Programma	Realisatie 2022			Begroting 2023			Begroting 2024		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
04 Ondernemend Zeeland	16.524	1.337	-15.187	22.078	604	-21.475	18.084	571	17.513
Toevoeging/ onttrekkingen reserves	9.640	10.936	1.295	4.104	9.874	5.770	565	5.756	-5.192
Totaal programma 4	26.165	12.273	-13.892	26.182	10.478	-15.705	18.649	6.327	12.322

Programma	Realisatie 2022			Begroting 2023			Begroting 2024		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
05 Mobiliteit op maat	71.765	9.026	-62.739	83.337	4.609	-78.728	76.951	4.086	72.864
Toevoeging/ onttrekkingen reserves	18.353	36.108	17.754	19.061	35.052	15.991	11.512	25.945	-14.433
Totaal programma 5	90.118	45.134	-44.985	102.397	39.660	-62.737	88.463	30.032	58.432

Programma	Realisatie 2022			Begroting 2023			Begroting 2024		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
06 Iedereen telt!	22.865	1.974	-20.891	30.357	3.680	-26.677	25.229	721	24.507
Toevoeging/ onttrekkingen reserves	4.124	4.599	475	1.896	4.608	2.711	778	1.593	-815
Totaal programma 6	26.988	6.573	-20.415	32.253	8.288	-23.965	26.007	2.315	23.692

Programma	Realisatie 2022			Begroting 2023			Begroting 2024		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
07 Bestuur	5.909	220	-5.689	8.267	130	-8.138	9.372	130	9.243

Toevoeging/ onttrekkingen reserves	680	75	-606	279	745	466	0	279	-279
Totaal programma 7	6.590	295	-6.295	8.547	875	-7.671	9.372	409	8.963

Programma	Realisatie 2022			Begroting 2023			Begroting 2024		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
08 Energie op klimaat!	6.411	1.094	-5.318	18.583	9.005	-9.578	5.184	827	4.357
Toevoeging/ onttrekkingen reserves	1.486	3.906	2.421	1.011	2.210	1.199	11	1.676	-1.665
Totaal programma 8	7.897	5.000	2.897	19.594	11.214	-8.379	5.195	2.503	2.692

Programma	Realisatie 2022			Begroting 2023			Begroting 2024		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Algemene dekkingsmiddelen	1.141	246.775	245.634	7.309	261.566	254.257	10.607	227.720	-217.113
Toevoeging/ onttrekkingen reserves	86.999	16.193	-70.806	74.557	23.117	-51.440	46.796	20.473	26.323
Totaal programma algemene dekkingsmiddelen	88.140	262.969	174.828	81.865	284.683	202.818	57.403	248.193	-190.790

Programma	Realisatie 2022			Begroting 2023			Begroting 2024		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Overhead	33.220	508	-32.712	34.473	104	-34.369	29.241	64	29.177
Toevoeging/ onttrekkingen reserves	1.182	2.210	1.028	739	888	150	575	805	-230
Totaal programma overhead	34.402	2.718	-31.684	35.212	992	-34.220	29.817	869	28.947

Totaal resultaat	356.666	370.459	13.792	397.510	397.510	-	320.416	320.416	-
-------------------------	----------------	----------------	---------------	----------------	----------------	----------	----------------	----------------	----------

Toelichting lasten en baten per programma

Programma 01 Grote projecten en strategische opgave

In dit programma zijn de baten en lasten van de grote projecten Waterdunen en Natuurpakket Westerschelde en de strategische opgave Landelijk Gebied en Stikstof opgenomen.

De investeringen in de grote projecten Zanddijk en Traverse Kapellebrug worden geactiveerd op de balans ten laste van het beschikbaar gestelde investeringskrediet (zie ook hoofdstuk Investeringskrediet).

Programma 02 Woonplaats Zeeland

Belangrijkste posten betreffen de voorbereiding omgevingswet, kwaliteitskust recreatie en toerisme, deelnemersbijdrage aan de RUD, (water)bodemsanering, Deltawateren en ruimtelijke kwaliteit wonen.

Programma 03 Balans in landelijk gebied

Belangrijkste posten betreffen het Kavelruilbureau, uitvoering van het natuurnetwerk, het natuurbeheer, PAS-maatregelen inclusief terrein behorende organisaties.

Programma 04 Ondernemend Zeeland

Belangrijkste posten betreffen de bijdrage aan Impuls Zeeland, ontwikkelingen op het gebied van food en arbeidsmarkt en de concurrentiepositie van Zeeuwse ondernemers, Campus Zeeland, Zichtbaar Zeeland en circulaire economie en diverse fondsen / Europese programma's.

Programma 05 Mobiliteit op maat

Belangrijkste posten betreffen de kapitaal- en beheerlasten van de Kanaalkruising Sluiskil, de N62 (Sloeweg en Tractaatweg), de onderhouds- en renovatiebudgetten voor de infrastructuur en budgetten voor openbaar vervoer inclusief de Westerschelde Ferry en Living Lab Slimme mobiliteit in het kader van Wind in de Zeilen .

Programma 06 Iedereen telt!

Belangrijkste posten betreffen de beschikbare budgetten voor gesubsidieerde instellingen op dit beleidsterrein en de restauratie van rijksmonumenten.

Programma 07 Bestuur

Belangrijkste posten betreffen de budgetten voor de ondersteuning van Provinciale Staten, Gedeputeerde Staten, Rekenkamer, uitvoering van de Rijkstaken van de CdK en voor samenwerkingsverbanden als de Scheldemondraad en het IPO en voor de lobby functie.

Programma 08 Energie op klimaat!

In dit programma zijn de lasten opgenomen van opgaven uitvoering klimaatadaptatie en voldoende zoet water en energietransitie.

Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Belangrijkste posten betreffen de baten uit de opcenten motorrijtuigenbelasting, het provinciefonds, dividend Westerscheldetunnel. Eveneens worden hier de financieringslasten begroot. Er is geen post onvoorzien opgenomen in de begroting 2024.

Kosten van overhead

De overheadkosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces, worden verantwoord in dit programma.

Vennootschapsbelasting

Er is geen bedrag aan vennootschapsbelasting voorzien in de begroting 2024.